

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 183/2025-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Dudíťa (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľa a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Tatra Real Trade, a.s.**, Dunajská 25, Bratislava, zastúpenej Mgr. Rastislavom Sopóciom, advokátom, kpt. Miloša Uhra 2621/3, Malacky, proti postupu Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 38Cb/130/2010 a postupu Krajského súdu v Trenčíne v konaniach vedených pod sp. zn. 16Cob/126/2012, sp. zn. 16Cob/22/2017, sp. zn. 16Cob/23/2017 a sp. zn. 16Cob/26/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 38Cb/130/2010 a postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaniach vedených pod sp. zn. 16Cob/126/2012, sp. zn. 16Cob/22/2017, sp. zn. 16Cob/23/2017 a sp. zn. 16Cob/26/2021 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Trenčín **p r i k a z u j e**, aby v konaní sp. zn. 38Cb/130/2010 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **3 000 eur**, ktoré **j e** jej Okresný súd Trenčín **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **3 000 eur**, ktoré **j e** jej Krajský súd v Trenčíne **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Okresný súd Trenčín **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **771,68 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
6. Vo zvyšných častiach ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 38Cb/130/2010 a postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 16Cob/126/2012, sp. zn. 16Cob/22/2017, sp. zn. 16Cob/23/2017 a sp. zn. 16Cob/26/2021. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadostučinenia v sume 30 000 eur a náhrady trov konania. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 183/2025-15 z 22. apríla 2025 bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka v procesnom postavení žalobkyne sa na okresnom súde žalobou proti mestu Trenčín domáhala zaplatenia sumy 1 914 813,17 eur s príslušenstvom. Právnym titulom žaloby je bezdôvodné obohatenie (zaplatená zábezpeka a preddávky), náhrada škody (za vynaložené náklady) a ušlý zisk (pre nemožnosť iného využívania investícií), a to všetko v súvislosti s chybným plnením žalovaného zo zmluvných vzťahov a porušením jeho povinností.

3. Okresný súd v poradí prvým rozsudkom z 20. júna 2012 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sťažovateľke sumu 225 492,92 eur s úrokom z omeškania, v časti o zaplatenie sumy 1 689 320,20 eur s úrokom z omeškania žalobu zamietol a sťažovateľku zaviazal zaplatiť žalovanému 76 % trov konania. Tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom krajského súdu č. k. 16 Cob 126/2012-1005 zo 16. septembra 2014 a sťažovateľke bola uložená povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania.

4. Ústavný súd nálezom sp. zn. I. ÚS 184/2015 z 26. augusta 2015 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu, práva na spravodlivé súdne konanie a základného práva na ochranu majetku rozsudkom krajského súdu zo 16. septembra 2014 v spojení s prvým rozsudkom okresného súdu v časti zamietajúcej žalobu. V tomto rozsahu ústavný súd obidva pôvodné rozsudky zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

5. Okresný súd následne čiastočným rozsudkom č. k. 38Cb/130/2010-1114 z 10. novembra 2016 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť sťažovateľke sumu 64 411,48 eur s úrokom z omeškania a medzitýmnym rozsudkom č. k. 38Cb/130/2010-1154 z 10. novembra 2016 uznal za opodstatnený sťažovateľkou uplatnený nárok na náhradu škody za obdobie od 1. októbra 2009 do 31. decembra 2011 z titulu náhrady skutočnej škody a ušlého zisku. Krajský súd rozsudkami č. k. 16 Cob 22/2017-1303 a č. k. 16 Cob 23/2017-1318 z 13. júna 2018 rozsudky okresného súdu potvrdil.

6. Proti obom rozsudkom odvolacieho súdu podal žalovaný dovolania, o ktorých rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 4Obdo/6/2020, 4Obdo/7/2020 z 29. mája 2020, ktorým zrušil čiastočný rozsudok a medzitýmny rozsudok v celom rozsahu a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Následne okresný súd rozsudkom z 28. júla 2021 žalobu zamietol.

7. Proti rozsudku okresného súdu podala odvolanie sťažovateľka, ktorá zároveň podala ústavnú sťažnosť proti uzneseniu najvyššieho súdu z 29. mája 2020. Ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 588/2021-53 z 1. februára 2022 rozhodol, že uznesením najvyššieho súdu z 29. mája 2020 bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu a jej právo na spravodlivé súdne konanie. Ústavný súd napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

8. Krajský súd uznesením č. k. 16Cob/26/2021-1745 z 19. októbra 2022 zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu z 28. júla 2021, pričom zohľadnil nález ústavného súdu z 1. februára 2022, ktorého dôsledkom bolo pokračovanie v dovolacom konaní proti skoršiemu rozsudku odvolacieho súdu. Najvyšší súd uznesením sp. zn. 4Obdo/68/2022, 4Obdo/69/2022 z 8. novembra 2023 zamietol dovolania podané žalovaným.

9. Následne okresný súd v poradí štvrtým rozsudkom sp. zn. 38Cb/130/2010 zo 17. mája 2024 zamietol žalobu v časti náhrady škody a zároveň rozhodol o nároku na náhradu trov konania v prospech žalovaného v rozsahu 76 %. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom nebolo do dňa podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté.

II.

Argumentácia sťažovateľky

10. Podstata sťažnostnej argumentácie spočíva v tvrdenom porušení označených práv podľa ústavy, listiny a dohovoru zbytočnými priet'ahmi okresného súdu a krajského súdu v napadnutom konaní ako celku. Sťažovateľka zrekapitulovala doterajší priebeh napadnutého konania, pričom poukázala na jeho celkovú dĺžku, ktorá ku dňu podania ústavnej sťažnosti predstavuje dobu vyše 15 rokov. Sťažovateľka taktiež špecifikovala viaceré parciálne obdobia napadnutého konania, ktoré sú podľa jej názoru poznačené zbytočnými priet'ahmi zo strany konajúcich súdov.

11. Podľa sťažovateľky nejde o zložitú právnu vec, keďže podstatou sporu je otázka nároku na náhradu škody spôsobenej sťažovateľke zo strany žalovaného, resp. otázka nároku na náhradu bezdôvodného obohatenia v prospech sťažovateľky, pričom v danej veci už bolo viackrát rozhodnuté súdom prvej inštancie, odvolacím súdom, najvyšším súdom a ústavným súdom. Nemožno teda hovoriť o súdom neznámej povahy sporu či o novej právnej otázke doteraz neriešenej všeobecnými súdmi.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a vyjadrenie krajského súdu

12. Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení zrekapitulovala doterajší priebeh napadnutého konania chronologickým prehľadom rozhodnutí, ktoré boli v konaní dosiaľ vydané. Zároveň zrekapitulovala časové úseky, počas ktorých sa súdny spis nachádzal mimo dispozičnej sféry okresného súdu počas rozhodovania o opravných prostriedkoch. Vzhľadom na to, že súdny

spis sa v súčasnosti na okresnom súde nenachádza, k vecnej stránke ústavnej sťažnosti sa predsedníčka okresného súdu podrobnejšie nevyjadrila.

13. Predsedníčka krajského súdu poukázala na priebeh a výsledky jednotlivých odvolacích konaní, ako aj na ich jednotlivé dĺžky, ktoré považuje za zlučiteľné s obsahom označených práv. Výšku požadovaného finančného zadosťučinenia považuje za neprimerane vysokú.

14. Vzhľadom na obsah ústavnej sťažnosti, skutkových zistení a vyjadrení okresného súdu a krajského súdu ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľku na zaujatie stanoviska k predmetným vyjadreniam a pristúpil k meritórnemu posúdeniu ústavnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Podstata námietok sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením označených práv je založená na existencii zbytočných prietáhov zo strany okresného súdu a krajského súdu, ktoré mali vzniknúť nečinnosťou, ako aj neefektívnym postupom konajúcich súdov.

16. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

17. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (m. m. II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník (strana sporu) obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

18. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri

základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre s'ťažovateľa.

19. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov. Z vyjadrení predsedníčok okresného súdu a krajského súdu nevyplývajú žiadne relevantné argumenty, ktoré by indikovali určitý stupeň skutkovej zložitosti prerokovanej veci.

20. Pri hodnotení správania s'ťažovateľky ústavný súd konštatuje, že s'ťažovateľka svojou procesnou aktivitou (podávanie riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov) taktiež čiastočne prispela k aktuálnej dĺžke napadnutého konania. Podľa judikatúry ESLP s'ťažovateľovi síce nemôže byť vyčítané uplatnenie procesných prostriedkov, ktoré mu na ochranu jeho práv poskytuje vnútroštátny právny poriadok, avšak na druhej strane nemožno pričítať štátu zodpovednosť za prieťahy, ktoré v konaní vznikli v dôsledku nutnosti vysporiadať sa s takýmito návrhmi (rozsudok ESLP z 25. 5. 2004 vo veci Dostál proti Českej republike, s'ťažnosť č. 52859/99. bod 220).

21. V súvislosti s posudzovaním postupu konajúcich súdov v napadnutom konaní ústavný súd už na úvod konštatuje, že aktuálna celková dĺžka napadnutého konania, ktoré od podania žaloby dosiaľ predstavuje dobu vyše 15 rokov, už sama o sebe nie je zlučiteľná s obsahom označených práv a je spôsobilá vyslovenia ich porušenia.

22. Predsedníčka okresného súdu ani predsedníčka krajského súdu vo svojich vyjadreniach neuviedli žiadne také relevantné skutočnosti, ktoré by spochybnili či vyvrátili tvrdenie s'ťažovateľky o existencii zbytočných prieťahov. Ústavný súd nemôže akceptovať obranu krajského súdu rekapitulujúcu dĺžku trvania jednotlivých odvolacích konaní, teda snahu o samostatné posudzovanie parciálnych procesných úsekov napadnutého konania. Tento prístup neobstojí nielen s prihliadnutím na aktuálnu rozhodovaciu prax ústavného súdu rešpektujúcu prístup ESLP o potrebe posudzovania súdneho konania ako celku, ale v okolnostiach namietaného konania osobitne pre existenciu dvoch kasačných nálezov ústavného súdu týkajúcich sa tohto konkrétneho sporu (nálezy sp. zn. I. ÚS 184/2015 a sp. zn. IV. ÚS 588/2021), čo indikuje neefektívnu činnosť konajúcich súdov (ale aj najvyššieho súdu, ktorý ale v ústavnej s'ťažnosti za porušovateľa nebol označený).

23. Aktuálny procesný stav napadnutého konania je taký, že od 24. februára 2025 prebieha na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 43Cob/21/2025 odvolacie konanie proti v poradí štvrtému rozsudku okresného súdu zo 17. mája 2024. Na ústavnom súde súbežne prebieha konanie o ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľky proti uzneseniam okresného súdu o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku za odvolanie a s tým súvisiacej povinnosti s'ťažovateľky na jeho úhradu.

24. Vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania poznamenaného nedostatočne efektívnou činnosťou konajúcich súdov dospel ústavný súd k záveru, že okresný súd ani krajský súd nepostupovali v napadnutom konaní v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia sporu a ich postupom bolo porušené základné právo s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

25. Vzhľadom na to, že konanie dosiaľ nebolo právoplatne skončené, ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby konal v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, keď sa spis dostane do jeho dispozičnej sféry (bod 2 výroku tohto nálezu).

V.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

26. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020). Ústavný súd konštatuje, že v uvedenej veci prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Ústavný súd považoval v okolnostiach danej veci za primerané priznať sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 6 000 eur (3 000 eur zo strany okresného súdu a 3 000 eur zo strany krajského súdu, pozn.), ktoré jej sú okresný súd a krajský súd povinné zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (body 3 a 4 výroku tohto nálezu). V prevyšujúcej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovел (bod 6 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

27. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania v sume 771,68 eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie ústavnej sťažnosti) vykonané v roku 2025 podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2025 v sume 371 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2025 v sume 14,84 eur (podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. mája 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu